

جغرافیا و روابط انسانی، پاییز ۱۴۰۱، دوره ۵، شماره ۲، صص ۳۳-۲۱

بررسی مدیریت شهری و نقش آن در توسعه پایدار شهری

امیر میرزا زاده دوستان

mirzazadeha97@gmail.com

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۷/۱۴

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۲۰

چکیده

مدیریت شهری به زبان ساده تمام مراحل پیاده سازی در کالبد و اجتماع شهر است. شهر به عنوان پیچیده ترین مصنوع دست بشر نیازمند مدیریت بادارا بودن طیفی از ادراک و پیچیدگی است. امروزه مدیریت شهرها تحول یافته است. شهرها برای رفاه و آسایش بیشتر شهروندان مدیریت می شوند. مدیریت شهری نقش مهمی در موفقیت و برنامه ها و طرح های توسعه شهری بر عهده دارند این موضوع بخصوص در ارتباط با توسعه شهری اهمیت می یابد. توسعه پایدار ارائه راه حل هایی در مقابل الگو سنتی و کالبدی و اجتماعی، اقتصادی توسعه را شامل می گردد، که بتواند از بروز مسائلی همچون نابودی منابع طبیعی، تخریب اکوسیستمها، رواج بی عدالتی ها، آلودگی، افزایش بی رویه جمعیت و پایین آمدن کیفیت زندگی انسانها جلوگیری کند. این پژوهش مفهوم مدیریت شهری، ارتباط میان توسعه پایدار و مدیریت شهری را مورد بررسی قرار می دهد. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی - تحلیلی و جمع آوری اطلاعات به روش کتابخانه ای و میدانی انجام شده است.

واژگان کلیدی: بررسی، مدیریت شهری، توسعه پایدار شهری

مقدمه و بیان مساله

شهر به عنوان یک منبع توسعه مطرح است و جایگاه مدیریت شهری در روند توسعه شهر و بهبود سکونتگاههای شهری نقش بسیار مهم و تعیین کننده دارد (فیروزبخت و ربیعی، ۱۳۹۱، ۳). توسعه سریع شهری، در چند دهه معاصر از ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، محیطی و... زندگی بشر راتحت تاثیر قرار داده است. مطرح شدن توسعه پایدار، به عنوان شعار اصلی هزاره سوم نیز ناشی از اثرات شهرها برگسترده زیست کره و ابعاد مختلف زندگی انسانی است. بدون شک بحث از پایداری و توسعه پایدار بدون توجه به شهر نشینی بی معنی خواهد بود. طی صد سال اخیر، شهرها درصد زیادی از جمعیت جهان را به سوی خود جذب کرده اند. برای اولین بار در تاریخ تعداد کسانی در شهرها زندگی می کنند، به همان اندازه افراد ساکن در بیرون از شهرها رسیده است. توسعه پایدار و توسعه پایداری شهری طی دهه های اخیر به تدریج به پارادایم نوین و مسلطی در ادبیان نظری علمی رایج در باب توسعه و برنامه ریزی شهری تبدیل شده است. این پارادایم اگرچه ناظر به برداشت ها و تفسیرهای گوناگون می باشد. اما در مجمع بر پایداری و استمرار توسعه برای همگان و نسل های آینده طی زمان و بر همه جانبه نگری ابعاد پیچیده اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی فرایند توسعه در سطح یک کشور تاکید دارد. مهمترین دغدغه ای که موجبات تمعق و توجه جدی صاحب نظران و برنامه ریزان شهری را به مفهوم توسعه پایدار شهری جلب نموده، واقعیت رشد شتابان شهر نشینی در جهان امروز و تداوم در آینده از یکسو و رشد حیرت آور چشم گیر کلان شهرها به ویژه در کشورهای جنوب و پیامد های زیانبار آن برای ساکنان این مناطق می باشد. در ترسیم الگو توسعه پایدار شهری محورهایی چون پایداری اقتصادی، پایداری اجتماعی، و فرهنگی و پایداری زیست محیطی نقش راهبردی دارند. در این میان پرداختن به مقوله مدیریت شهری مهم می باشد از آنجایی که بین مدیریت شهری و توسعه پایدار شهری رابطه تنگاتنگی وجود دارد. و رابطه متقابل بین این دو می باشد (رهنمایی، ۱۳۸۵، ۱۷۸).

شهرنشینی یا شهری شدن پایدار، آنچنان شهری شدنی است که از یک سو، امکان زندگی مطابق با کرامت انسانی را در شهرهای موجود و آینده برای نسل هایی که از پی یک دیگر می آیند، فراهم می کند و از سویی دیگر با ملاحظاتی زیست محیطی همساز و دوستدار محیط است. بدینسان، شهری شدن و شهرنشینی پایدار، توسعه اجتماعی-اقتصادی شهری را به شکلی پیش می برد که حفظ محیط زیست و منابع زمین منجر می شود و از نابودی محیط طبیعی ممانعت به عمل می آید. به سخن دیگر، شهری شدن و شهرنشینی پایدار بر پایه و هماهنگی با ظرفیت اکوسیستم یا نظام طبیعی شکل می گیرد و توسعه می یابد (پیران ۲۰۱، ۱۳۸۷).

مبانی نظری

تعریف مدیریت شهری

مدیریت به معنای برنامه ریزی، سازماندهی، نظارت و ایجاد انگیزش است. مدیریت شهری باید برای شهر، برنامه ریز های را به انجام برساند، فعالیت های شهری را سازمان دهد و بر فعالیت های انجام شده نظارت کند و حتی برای انجام بهینه امور، انگیزش نماید (سعید نیا، ۲۰، ۱۳۷۹) به طور کلی مدیریت شهر به عنوان زیر مجموعه ای از حکومت محلی تعریف شده

و شهرداری خوانده می شود. مشخصات و ساختار شهرداری در کشورها متفاوت است و هر جامعه ای با توجه به ساختار اقتصادی، اجتماعی، و سیاسی خود تعریف تلقی از مدیریت شهری دارد (مزینی، ۱۳۷۹، ۲۱). مدیریت شهری یعنی برنامه ریز کنترل شده برای دست یابی به کارآمدی و برابری توسعه شهری. مدیریت شهری تنها مدیریت تاسیسات و سازما نهی شهری نیست، بلکه مدیریت فرآیند شهر نشینی، توسعه شهری و انجام امور شهری است به گونه ای که تاسیسات شهری باهم هماهنگ کار کنند که کارآمدی واحد های فضایی شهر (شهر پویا) در سطوح مختلف نظام و بخش های شهری به روش دل خواه و در جهت توسعه پایدار حفظ شود. به این ترتیب ناهماهنگی فضایی در استاندارهای زندگی بین مناطق شهر باید با مدیریت بهینه شهری تاحد ممکن حذف و تعدیل شود (مرصوسی، ۲۳، ۱۳۸۳). مدیریت فرایند بکار گیری موثر و کارآمد منابع مادی و انسانی در برنامه ریزی، سازماندهی، بسیج امکانات، و هدایت و کنترل است (ستاری و همکاران، ۱۱۱، ۱۳۸۸). به عبارت دیگر مدیریت، کار کردن با افرادی و گروهها برای رسیدن به مقاصد سازمان است. مدیریت عامل اصلی و حیات بخش هر سازمان و نهادی است. مدیریت شهری عبارت از اداره امور شهر به منظور ارتقاء مدیریت پایدار و همچنین یک سازمان گسترده متشکل از عناصر و اجزایی غیررسمی موثر و ذریبط در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی، و کالبدی حیات شهر باهدف اداره، کنترل و هدایت توسعه همه جانبه و پادار شهر مورد نظر (رضویان، ۱۲، ۱۳۸۵). اصطلاح مدیریت شهری تنوع مفهومی گسترده دارد، اما در جومع بندی کلی تعاریف ارائه شده از مدیریت شهری می توان گفت نظام مدیریت شهری عبارت است از سازمان گسترده متشکل از نظام مجزا رسمی و غیر رسمی ذی ربط و موثر در حیطه های مختلف اجتماعی و کالبدی حیات شهری با هدف اداره، هدایت و کنترل توسعه همه جانبه و پایدار شهر (جوادی، ۴۷، ۱۳۸۱). یکپارچه وظایف مدیریت شهری آماده سازی خدمات لازم برای بهبود استاندارهای زندگی شهری است (لطفی و همکاران، ۱۰۵، ۱۳۸۸). شهر مجموعه ای از فعالیت های انسانی و فیزیکی است و به همین علت ضرورت دارد برای استفاده بهتر از مجموعه فعالیت ها و جلوگیری از هدر رفتن نیرو و هادرا آنجا مدیریت اعمال شود. بنابراین مدیریت شهرها با استفاده از مدیریت علمی و آخرین یافته ها در مورد بهترین شیوه های برخورد با منابع انسانی و محیطی پایه عرصه وجود گذاشته است (زیاری، ۲۳، ۱۳۸۴).

مدیریت شهری

عبارت است از یک نظام مدیریتی ویژه که در قلمرو جغرافیایی معین به نام شهر مسولیت بهبود توسعه عملکردهای شهری را به عهده دارد.

توسعه پایدار شهری

نظریه توسعه پایدار شهری، حاصل بحث طرفداران محیط زیست در باره مسائل زیست محیطی به خصوص محیط زیست شهری است که به دنبال نظریه (توسعه پایدار) برای حمایت از منابع مالی محیطی ارئه می شود. توسعه پایدار شهری نیازمند شناسایی محدودیت های محیطی بر فعالیت های انسانی در ارتباط با شهرها و تطبیق روش های طراحی در این محوریت هاست. مفهوم توسعه پایدار به تغییرات شهری و به فرم کالبدی شهر توجه دارد و نکاتی مانند برنامه ریزی آموزشی، بهداشتی و رفاه اجتماعی را در بر گرفته است (مجتهدزاده، ۴۷، ۱۳۷۸). شهر پایدار می توان شهری دانست که در آن تنوع برقرار باشد و تفکیک و جدایی کالبدی وجود نداشته باشد و تمام طبقه های اجتماعی، امکان بهره گیری از خدمات و تسهیلات رفاهی را

داشته باشند. شهر پایدار در روند توسعه پایدار شهری می بایستی ملاحظاتی را در ساختار شهری برای گسترش رضایت اجتماعی و افزایش رفاه شهروندی فراهم کند که بی شک تحقق رفاه، عمومی، بهبود سطح توسعه انسانی پایدار را نیز به همراه خواهد داشت (بمانیان، محمودی نژاد، ۱۳۷۸، ۱۱۴).

اهداف مدیریت شهری

۱. ارتقا شرایط کار و زندگی همه جمعیت شهر با توجه به افراد گروهایی کم درآمد.
۲. تشویق توسعه اقتصادی اجتماعی پایدار

۳. حفظت از محیط کالبدی شهر و وظایف مدیریت شهری

از دیدگاه سیاست شهری مطالبات و تقاضای های نام حدود شهروندان از مدیریت شهری عمدتاً معطوف به چند مقوله اساسی زیر است :

۱. استفاده از منابع شهری و امکانات و خدماتی که نیاز مبرم زندگی شهری می باشد.
۲. تاثیر گذاری بیشتر بر سازو کار تصمیم گیری های شهری.
۳. فراهم شدن سازکارها و ترتیبات نهادی برای تحقیق بیشتر مشارکت شهروندی در زندگی شهری.
۴. تثبیت قانونمندان حقوق و وظایف متقابل شهروندان و مدیریت های شهری.
۵. آماده سازی زیر ساخت های اساسی برای عملکرد کارآمد شهرها.
۶. آماده سازی خدمات لازم برای توسعه منابع انسانی، بهبود بهره وری و بهبود استانداردهای زندگی شهری.
۷. تنظیم فعالیت های تاثیر گذار بخش خصوصی بر امنیت، سلامتی و رفاه اجتماعی جمعیت شهری.
۸. آماده ساختن خدمات و تسهیلات لازم برای پشتیبانی فعالیت های مولد و عملیات کارآمد موسسه های خصوصی در نواحی شهر.

مفهوم توسعه شهر

توسعه پایدار طبق تعریفی که در گزارش (برانت لند) شده است مورد پذیرش اکثریت است، توسعه ای که نیازهای حال حاضر بدون در خطر انداختن و تضعیف توانایی نسل آینده در برآوردن نیازهایشان تامین کند. در این تعریف به مفاهیمی چون عدالت درون نسلی و بین نسلی اشاره می کند که از اصول توسعه پایدار است. در تعریفی دیگر از سازمان ملل آمده است، توسعه پایدار توسعه ای است که از نظر اقتصادی پویا و پر بازده و از نظر فناوری متناسب و مطلوب باشد. (ماهنامه شهرداریها، ۱۳۸۵، ۱۵).

توسعه پایدار شهری

چه شهری را می توان پایدار دانست، یکی از صاحب نظران (۱۹۹۹) در پاسخ این پرسش می گوید، شهر پایدار شهری است که به نحوی ساماندهی شده است که تمام شهروندانش رادر تامین نیازهایشان توانمند سازد و سطح رفاه آنها بدون این که طبیعت آسیب وارد شود و یا شرایط زندگی دیگر افراد به خطر افتد، در زمان حال و آینده ارتقا دهد. به نحوی کاربردی تر کاهیل (۲۰۰۲) یک شهر پایدار را شهری حمل و نقل با پیاده روی و دو چرخه سواری و حمل نقل عمومی است. توسعه پایدار شهر که امروزه یکی از موضوعات اصلی مورد بحث

محافل توسعه و برنامه ریزی است، برآیند انگاره های مختلف توسعه است این مفهوم در سال ۱۹۷۲ در کنفرانس توسعه پایدار سوئد به کار برده شد (موسوی، ۱۷۹، ۱۳۹۱) توسعه پایدار شهری به عنوان شاخه مهم در توسعه پایدار، پدیده ای با ابعاد گسترده و پیچیده است که در رشد و تکوین شهرها، عوامل اقتصادی، اجتماعی، جمعیتی، زیست محیطی و اکولوژیکی را مورد توجه قرار می دهد. آنچه که امروزه مسئله مهم به شمار می رود آگاهی از نقاط ضعف و قوت ابعاد، اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی و اکولوژیکی توسعه است که می تواند عاملی مهم در جهت رفع مشکلات و نارسایی مبتلا به خود برای نیل به رفاه اقتصادی و سلامتی اجتماعی جهت رسیدن به توسعه پایدار باشد (حکمت نیا و موسوی، ۳۴، ۱۳۸۵). راهبرد توسعه پایدار شهری در جهان کنونی، حاصل فرهنگ بکار گیری شناخته های بشر از محیط شهری است.

معیارهای پایداری شهری

معیارهای پایداری شهری به شرح زیر می باشند:

- تکنولوژی استفاده از انرژی تجدید شونده .

- مجاورت محل کار و مسکن

- کاهش اتلاف وقت و استفاده موثر آن .

ساخت ساختمانهای مقاوم و بادوام .

ایجاد یک سیستم حمل نقل مناسب .

اهداف اصلی راهبرد توسعه شهر

۱. ارتقا مدیریت شهری: ارتقا کیفیت اداره شهر

۲. رشد محلی: با هدف رشد توسعه اقتصادی، افزایش اشتغال، افزایش اشتغال و کاهش فقر

شهری (صرافی، ۶۵۵، ۱۳۸۸).

شهرداری و نقش آن در مدیریت شهری

امروزه با افزایش جمعیت در شهرها شاهد بروز مشکلات زیادی از جمله آلودگی هوا، صوتی، آب و مشکلات حمل و نقل درون شهری وحاشیه نشینی هستیم و اگر چه چاره اساسی اندیشیده نشود، این مشکلات در زمینه شهری به صورت مسائلی حاد جلوه می کند. جمعیت پذیری شهرها به همکراه مسائل اجتماعی - اقتصادی آنها، شکل تازه ای از شهر، شهر نشینی و

شهرگرایی بوجود آورده است. که با آنچه در نیمه اول قرن بیستم در شهرها دیده می شود تفاوت بسیاری دارد. در حال حاضر با توجه به اینکه بخش عمده جمعیت کشور در شهرها ساکن هستند لزوم بکارگیری تدابیر موثر از سوی سازمانها و ارگان هایی که در مدیریت شهری نقش تعریف شده ای دارند احساس می شود، یکی از این نهادها که نقش محوری در جهت بالا بردن کیفیت زندگی در محیط شهری، فراهم نمودن امکانات و ارائه خدمات را ایفا می کند، شهرداری است. و همانطور از تعریف شهرداری مشخص است ((نهادی غیر دولتی که از محل عوارض و مالیات مردم اداره می شود)) و یا اینکه شهرداری موسسه مستقل و عمومی است که به منظور اداره امور از قبیل عمران و آبادی، بهداشت، شهرتأمین رفاه و آسایش اهالی شهر به عنوان زیستگاهی مطلوب تاسیس شده است. امروزه در کشورهایی پیشرفته جهان وظایف شهرداری ها روزبه روز گسترده تر می شود و شهرداری به ها به عنوان نهاد های مدنی، محلی، عمومی و غیر انتفاعی وظایف بیشتری را بر عهده میگیرند. وظایفی از حفاظت محیط زیست و میراث فرهنگی گرفته تا آموزش دفاع غیر نظامی و اداره تحصیلات غیر دانشگاهی را شامل می شود. گستردگی وظایف شهرداری ها در کشور های توسعه یافته ناشی از نگرش نوینی است که به شهرداری ها به عنوان سازمان مسئول در مدیریت شهری وجود دارد. در اغلب کشورها شهرداریها نقش مهمترین نقش در توسعه شهری دارند، چرا که شهردارها در سازمان دهی و شکل دهی به شهر مهم ترین نهاد است و در واقع این مدیریت منسجم و هماهنگ شهری است که باعث فعالیت های هم جهت می شود. بطور معمول شهرداری ها «مدیریت شهری» در جهان با اندک تفاوت قابل اغماض از دوجز تشکیل شده اند (شبعه، ۱۳۸۷: ۵۴۸): الف: شوارها یا انجمن های شهر که به مثابه قوه مقننه یا قانون گذار بوده و ناظر بر عملکرد شهرداری بوده و غالباً منتخبین مردم باشند.

ب: دستگاه اجرای شهرداری که وظیفه اجرای مصوبه های شورها و یا انجمن های شهر و سایر وظایفی که قانون بر عهده شهرداری گذاشته را بر عهده دارند.

چشم انداز سازی: به عنوان مهمترین هدف راهبرد توسعه شهری و قلب برنامه ریز مطرح می باشد

شاید فقدان توجه به نیاز هایی معنوی ساکنان شهر به عنوان اصلی ترین عامل خوشبختی و تنها راه نجات بشریت امروز و آینده را در راهبرد توسعه شهری در مسئله چشم انداز جست جو کرد زیرا توجه توجه و برنامه ریزی در این زمینه می تواند خود را در غالب نمادها و منظر های شهری به نمایش بگذارد.

اهداف مدیریت شهری و شهرداری ها

هر نظام و پدیده ای در روند تکاملی خود مجموعه اهدافی را دنبال می نماید و برای رسیدن به این اهداف اقداماتی را انجام می دهد. سیر تحولی جوامع نیز ایفای وظایف و تعقیب اهداف خاصی را برای شهرداریها ایجاد می نماید. هدف تئوریک و کلان سیستم مدیریت شهری و شهرداریها تقویت فرایند توسعه پایدار شهری است، به نحوی که در زمینه و محیط مناسب برای زندگی راحت، امن و کارآمد شهروندان به تناسب ویژگیهای آنان و جامعه مربوط فراهم شود. در قالب اهداف کلان، سه هدف زیر برای تمام شهرداری ها علی رقم تفاوت های فراوان در خصوصیات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی شهرها و کشور تعیین شده است.

- ۱- ارتقا شرایط کار و زندگی همه جمعیت شهرها با توجه به ویژه به افراد کم درآمد
- ۲- تشویق توسعه اجتماعی پایدار
- ۳- حفاظت از محیط کالبدی شهر (دبیر اجرایی کمیسیون سکونتگاه‌های انسانی سازمان ملل، ۴، ۵، ۱۳۷۳).

اهداف ذکر شده همگی بهم مربوط هستند. مثلاً سرمایه‌گذاری تولیدی و ایجاد اشتغال و درآمد موجب می‌شود زندگی افراد جامعه بر بنیانهای پایدار ارتقای داده شود و در عین حال آینده اقتصادی شهرها می‌تواند به وسیله عدم کارایی زیر ساخت‌ها و خدمات با شرایط نامساعد بهداشتی ساکنان مورد تهدید واقع شود. کالبد شهرها نیز به عنوان مکانی مسکونی برای سکونت و کار شهرنشینان از اهمیت خاصی برخوردار است.

وظایف مدیریت شهری و شهرداریها

صرف نظر از اینکه شهرداریها ی مختلف در نقاط متفاوت جهان چه وظایفی را به انجام می‌رسانند، اصولاً سیر تحولی جوامع ایفای وظایف و تعقیب اهداف خاصی برای مدیریت شهری بطور عام و خاص شهرداری به طور اخص الزامی نموده یا حداقل مورد توجه و تاکید قرار داده است. این اهداف وظایف اغلب به وسیله سازمانهای وابسته به سازمان ملل تحلیل، معرفی و ترویج میشوند (کاظمیان، ۴۳، ۱۳۸۲). در واگذاری وظایف تعیین شده به شهرداریها باید به صورت تدریجی و همگام با تامین و تخصیص امکانات لازم (قانونی، تشکیلاتی، مالی و نیرو انسانی) و نحوه تعیین این امکانات بین شهرداری و سازمانهای دولتی بر اساس دستوالعملهای مشخص صورت گیرد (کاظمیان، سعیدی، رضوانی، ۲۳، ۱۳۸۳). در بخش زیر عمده ترین وظایف مدیریت شهری و شهرداریها ذکر شده که در پنج گروه طبقه بندی شده است:

- ۱- آماده ساختن زیر ساخت های اساسی

- ۲- آماده ساختن خدمات لازم برای توسعه منابع انسانی، بهبود بهره وری و بهبود استانداردهای زندگی شهرنشینان.

- ۳- تنظیم فعالیت های بخش خصوصی موثر بر امنیت، سلامتی و رفاه اجتماعی شهروندان

- ۴- آماده ساختن خدمات تسهیلات لازم برای پشتیبانی فعالیت های مولد و عملیات کارآمد و موسسات خصوصی در نواحی شهری

- ۵- برنامه ریزی استراتژیک (کاظمیان، ۱۳۷۵).

امروزه شهرداری در جهت حفظ محیط زیست، مبارزه با فقر و محرومیت و انحرافات ناشی از فقر و اعتلای فرهنگی شهر نشینی می‌کوشد و به عنوان نهادی مدنی برخاسته از مردم در جهت توسعه پایدار و توسعه انسانی گام بر می‌دارد. در تمام این عرصه ها شهرداری ها نه فقط در زیر بناهای مربوط بلکه در برنامه ریزی، مدیریت و توسعه این عرصه نیز نقش دارند.

پیشینه تحقیق

بهترین نمونه از مطالعات انجام شده در خصوص توسعه پایدار شهری، در شهر سیاتل آمریکا، طرح جامعه جدیدی با دستور عمل توسعه پایدار تهیه شده است. در این شهر، مجموعه ای از ۴۰ شاخص به عنوان شاخص شهر پایدار برای ارزیابی کیفیت محیط شهر تعیین شده است که می توان در چهار گروه محیط زیست، جمعیت و منابع، اقتصاد و فرهنگ دسته بندی کرد (سرای ۱۸۲: ۱۳۹۲). تیموری و همکاران (۱۳۹۱)، پایداری اجتماعی بین مناطق شهر تهران مورد ارزیابی قرار داده و دریافتند که وضعیت پایداری اجتماعی در بین مناطق ۲۲ گانه شهرداری تهران شرایط مساعدی قرار ندارد. ملکی (۱۳۹۰)، در پژوهشی با عنوان سنجش توسعه پایدار در نواحی شهری با استفاده از تکنیک برنامه ریزی، توسعه پایدار نواحی شهری را به عنوان یکی از اهداف اساسی در جغرافیا، در جست و جوی تقویت ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیست - محیطی و کالبدی شهرها دانسته اند. زیاری و همکاران (۱۳۸۸)، در پژوهشی با عنوان بررسی مشارکت شهروندان در امور، از یک ده قبل تاکنون به عنوان عامل اساسی در بررسی مورد توجه است. لطفی و همکاران (۱۳۸۸)، در پژوهش با عنوان مدیریت شهری و جایگاه آن در ارتقای حقوق شهروندان، معتقد قوانین و مقررات شهری را می توان یکی از مهم ترین نقاط اتصال بین مدیریت شهری و شهروندان قلم داد نمود. پور غلام (۱۳۹۲)، در مقاله ایی تحت عنوان «مدیریت و توسعه پایدار شهری» به این نتیجه رسیده است که، پرداختن به مدیریت شهری مستلزم ایجاد شرایط قانونی و ساختارهای سازمانی و اداری جدیدی در کشور است. از جمله اینکه به جایی قوانین کنونی شهرداری، قوانین جامعی تحت عنوان قوانین شهر، تدوین و اجرا گردد، نه آنکه شهرداری ها همچون شرایط فعلی قادر به مداخله در ایجاد امنیت شهری، کنترل بازار، اقتصاد شهری، مدیریت زمین، تولید مسکن شهری و امور دیگر نباشد.

روش تحقیق

روش انجام تحقیق با توجه به ماهیت کار روش توصیفی تحلیلی و با توجه به همین روشن به مطالعه بررسی و ارزیابی مدیریت شهری و نقش آن در توسعه پایدار شهری در اسدآباد پرداخته می شود. از روش هایی جمع آوری اطلاعات کتابخا نه ای و اسنادی و انجام مصاحبه و پرسش نامه مشاهدات میدانی نیز بهره گرفته می شود.

پیشنهادات

- با توجه به نتایج پژوهش جهت برون رفت از وضع موجود می توان راهکارهای زیر ارائه کرد:
- ۱- پاسخ گو کردن مدیران شهری در مقابل مردم .
  - ۲- استفاده از متخصصین شهری در امور مدیریتی .
  - ۳- زمینه سازی مشارکت واقعی مردم .
  - ۴- جلوگیری از دخالت افراد مسئول و جناح های سیاسی در امور شهری .
  - ۵- توجه به اقتصاد شهری در جهت خود کفایی مالی برای رسیدن به پایداری شهری .

- ۶- افزایش آگاهی مردم جهت مشارکت .
- ۷- واگذاری امور به بخش خصوصی .
- ۸- هماهنگی سازنده دستگاههای دولت در سطح شهر.
- ۹- توجه به برنامه های بلند مدت .
- ۱۰- از بین بردن فساد اداری و رانت در میریت شهری .
- ۱۱- هماهنگی بین زمان و هزینه طرح و شفاف بودن آن .
- ۱۲- هماهنگی بین نهاد های شهری .
- ۱۳- ایجاد مدیریت خاص جهت رسیدگی به امور حاشیه ای .

منابع

- ۱- رهنمایی، محمد تقی، (۱۳۸۵)، بررسی ناپایدارهای امنیتی کلان شهر تهران براساس شاخص توسعه پایدار شهری، پژوهش های جغرافیا، شماره ۵۷.
- ۲- علوی تبار (۱۳۸۲)، مشارکت در امور شهرها؛ جلد اول: بررسی الگو مشارکت شهروندان در اداره امور شهر (تجارت جهانی و ایران)، انتشارات سازمان شهرداریهای کشور.
- ۳- کاظمی، سید مهدی، (۱۳۷۸)، ارزیابی توسعه پایدار در توسعه شهری، پژوهش موردی شهر قم، رساله دکتری، تهران، دانشگاه تربیت مدرس .
- ۴- فیروزبخت ، علی؛ ابراهیمی ، رضا؛ ربیعی فر، ولی اله ، ساختار اجتماعی- فرهنگی شهر بارویکرد توسعه پایدار شهری، مطالعه موردی: شهر کرج، جغرافیا پژوهش و برنامه ریزی شهری. سال سوم، شماره نهم، ۱۳۹۱
- ۵- حمیده ، سارا و نوید پرور، محمدرضا، پایداری در شهرها از دیروز تا امروز شماره ، فصلنامه هفت شهر، ۱۳۸۶.
- ۶- تقی زاده ، فاطمه ، دانشنامه مدیریت شهری و روستایی، انتشار شهرداری ها، تهران ۱۳۸۵.
- ۷- سعید نیا، احمد، مدیریت شهری، جلد ۱۱، تهران سازمان شهرداری های کشور، ۱۳۷۹.

- ۸- کاظمیان، غلام رضا و سعیدی، نوید، امکان سنجی واگذاری وظایف جدید به شهرداری ها، جلد دوم، تهران، انتشارات سازمان شهرداریهای کشور.
- ۹- رهنمایی، محمد تقی، مقاله بررسی ناپایداری های امنیتی کلان شهر تهران براساس شاخص های توسعه پایدار شهری، مجله پژوهش های شماره ۵۷، پاییز، ۱۳۸۵.
- ۱۰- صرافی، مظفر و همکاران (۱۳۷۹)، مفهوم و چالش های شهری، فصلنامه ی مدیریت شهری، شماره ۲، سازمان شهرداریها و دهیاری های کشور، تهران .
- ۱۱- مرصوعی، نفیسه (۱۳۸۳)، توسعه یافتگی و عدالت اجتماعی شهر تهران، فصل نامه پژوهش های اقتصادی، شماره ۱۴.
- ۱۲- لطفی، حیدرو همکاران (۱۳۸۸)، مدیریت شهری جایگاه آن در ارتقای حقوق شهروندان، فصلنامه جغرافیایی انسانی، سال دوم، شماره اول .
- ۱۳- ستاری و همکاران (۱۳۸۸)، نگرش بر مفهوم مدیریت شهری حضرت رسول اکرام در شهر مدینه تجلی زیبایی مدیریت شهر در شهر اسلامی، مجله فراسوی مدیریت، سال سوم، شماره ۱۰.
- ۱۴- رضویان محمد، محمد تقی (۱۳۸۵)، مدیریت عمران شهری، انتشارات پیوند نو، چاپ اول، تهران .
- ۱۵- زیاری، کرامت ا... و همکاران (۱۳۹۲)، بررسی و سنجش عدالت فضایی بهره مندی از خدمات عمومی شهری براساس توزیع جمعیت و قابلیت دسترسی در شهر بابل، نشریه تحقیقات کاربردی در علوم اجتماعی، سال سیزدهم، شماره ۲۸.
- ۱۶- مجتهدزاده، غلامحسین، معنی و مفهوم توسعه پایدار در مناطق شهری، مجموعه مقالات اولین همایش توسعه پایدار در نواحی شهری تبریز، شهرداری و دانشگاه تبریز، ۱۳۸۷.
- ۱۷- افتخاری، رکن الدین و مهدوی، داود، (۱۳۸۵)، راهکارهای توسعه گردشگری روستایی با استفاده از مدل سوات، دهستان لواسان کوچک، فصلنامه مدرس علوم انسانی، دوره ۱۰، شماره ۲.